บทสรุปผู้บริหาร

ประเทศไทยได้ผลักดันให้เกิดกรอบความร่วมมือบิมสเทค (BIMSTEC) เมื่อวันที่ 6 มิถุนายน 2540 โดยมีสมาชิก 7 ประเทศ คือ อินเดีย[1] บังคลาเทศ ศรีลังกา พม่า เนปาล ภูฏาน และไทย ภายใต้ชื่อกรอบความร่วมมือ Bangladesh – India – Myanmar – Sri Lanka – Thailand Economic Cooperation แต่หลังจากการประชุมระดับผู้นำกลุ่มประเทศ BIMSTEC หรือ BIMSTEC Summit ครั้งที่ 1 มีมติเปลี่ยนชื่อกลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจเป็น “ความริเริ่มแห่งอ่าวเบงกอลว่าด้วยความร่วมมือหลากหลายสาขาทางเศรษฐกิจและวิชาการ (Bay of Bengal Initiative Multi-Sectoral Technical and Economic Cooperation)” หรือ BIMSTEC เพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและสมาชิกของกลุ่มมากขึ้น ต่อมาเมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2547 รัฐมนตรีเศรษฐกิจและการค้าของประเทศสมาชิก BIMSTEC ได้ร่วมลงนามกรอบความตกลงเขตการค้าเสรี BIMSTEC (BIMST – EC FTA) ณ จังหวัดภูเก็ต ประเทศไทย เพื่อร่วมกันจัดตั้งเขตการค้าเสรีที่ครอบคลุมทั้งด้านการค้าสินค้า การค้าบริการ และการลงทุน รวมทั้งความร่วมมือทางเศรษฐกิจ โดยใช้อัตราภาษีปกติ (MFN Applied Rate) ณ วันที่ 1 สิงหาคม 2552 เป็นอัตราฐานในการลดและยกเลิกภาษี ซึ่งแบ่งการลดและยกเลิกภาษีศุลกากรของสินค้าออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มสินค้าเร่งลดภาษี (Fast Track) ทยอยลดภาษีเหลือ 0% ครอบคลุมสินค้า 10% ของพิกัดฯ 6 หลักในระบบ HS 2007 กลุ่มสินค้าลดภาษีปกติ (Normal Track) แยกเป็นกลุ่มสินค้าเร่งลดภาษี (Normal Track Elimination) ที่ทยอยลดภาษีเหลือ 0% ครอบคลุมสินค้า 50% ของพิกัดฯ และกลุ่มสินค้าทยอยลดภาษี (Normal Track Reduction) ทยอยลดภาษีเหลือ 1 – 5% ครอบคลุมสินค้า 21% ของพิกัดฯ และกลุ่มสินค้าไม่มีการลดภาษี (Negative List) ทั้งนี้ในแต่ละกลุ่มจะมีระยะเวลาการลด/ยกเลิกภาษีที่แตกต่างกันระหว่างประเทศกำลังพัฒนา และประเทศพัฒนาน้อยที่สุด ดังตารางที่ 1 และตารางที่ 2

ตารางที่ 1 กลุ่มสินค้าที่เร่งลดอัตราภาษี (Fast Track) ภายใต้เขตการค้าเสรี BIMSTEC

ประเทศ	สำหรับอินเดีย ศรีลังกา ไทย	สำหรับบังคลาเทศ ภูฏาน พม่า เนปาล
อินเดีย ศรีลังกาและไทย	1 ก.ค. 2555 – 30 มิ.ย. 2558	1 ก.ค. 2555 – 30 มิ.ย. 2556
บังคลาเทศ ภูฏาน พม่าและเนปาล	1 ก.ค. 2555 – 30 มิ.ย. 2560	1 ก.ค. 2555 – 30 มิ.ย. 2558

ที่มา: Framework Agreement on the BIMSTEC Free Trade Area (ข้อมูล ณ เดือน ก.พ. 2554)

[1] สาธารณรัฐอินเดีย สาธารณรัฐประชาชนบังกลาเทศ สาธารณรัฐสังคมนิยมประชาธิปไตยศรีลังกา สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ สหพันธ์สาธารณรัฐประชาธิปไตยเนปาล ราชอาณาจักรภูฏาน ในการศึกษาครั้งนี้จะใช้คำว่า อินเดีย บังกลาเทศ ศรีลังกา พม่า เนปาล และภูฏาน

ตารางที่ 2 กลุ่มสินค้าที่ลดอัตราภาษีปกติ (Normal Track) ภายใต้เขตการค้าเสรี BIMSTEC

ประเทศ	สำหรับอินเดีย ศรีลังกา ไทย	ประเทศด้อยพัฒนา
อินเดีย ศรีลังกาและไทย	1 ก.ค. 2556 – 30 มิ.ย. 2561	1 ก.ค. 2556 – 30 มิ.ย. 2559
บังคลาเทศ ภูฏาน พม่าและเนปาล	1 ก.ค. 2556 – 30 มิ.ย. 2566	1 ก.ค. 2556 – 30 มิ.ย. 2564

ที่มา: Framework Agreement on the BIMSTEC Free Trade Area (ข้อมูล ณ เดือน ก.พ. 2554)

การค้าระหว่างไทยกับประเทศกลุ่ม BIMSTEC มีมูลค่าการค้าของปี 2552 รวมทั้งสิ้น 10,419 ล้านเหรียญ โดยไทยส่งออกเป็นมูลค่ารวมเท่ากับ 5,781 ล้านเหรียญสหรัฐฯ และนำเข้าเป็นมูลค่า 4,637.2 ล้านเหรียญสหรัฐฯ และขาดดุล 1,143.7 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ประเทศที่เป็นคู่ค้ากับไทยมากที่สุด คือ อินเดีย รองลงมาคือ พม่า โดยไทยได้ดุลการค้ากับอินเดียในขณะที่ขาดดุลการค้ากับพม่า ส่วนประเทศอื่นๆ ในกลุ่ม BIMSTEC ประเทศไทยได้ดุลการค้า

นอกจากภายในกลุ่มประเทศ BIMSTEC จะมีการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจด้วยกันแล้ว ประเทศไทยและพม่า ยังเป็นสมาชิกของโครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (Greater Mekong Subregional Economic Cooperation: GMS – EC)[2] โดยมีความร่วมมือ 9 สาขา ได้แก่ คมนาคมขนส่ง โทรคมนาคม พลังงาน การค้า การลงทุน เกษตร สิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยว และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยแผนงานด้านคมนาคมขนส่งที่สำคัญคือ การพัฒนาแนวพื้นที่เศรษฐกิจเหนือ – ใต้ (North – South Economic Corridor: NSC) ที่เชื่อมโยงไทย พม่า ลาว และจีน การพัฒนาแนวพื้นที่เศรษฐกิจตะวันออก – ตะวันตก (East – West Economic Corridor: EWEC) ที่เชื่อมโยงพม่า ไทย ลาว และเวียดนาม และการพัฒนาแนวพื้นที่เศรษฐกิจตอนใต้ (Southern Economic Corridor: SEC) ที่เชื่อมโยงไทย กัมพูชาและเวียดนาม

จากกรอบ BIMSTEC และ GMS ข้างต้น จะเห็นได้ว่ามีความเชื่อมโยงกันทางด้านภูมิศาสตร์ เพราะ GMS ประกอบด้วยกลุ่มประเทศลุ่มน้ำโขงซึ่งมีการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่กลุ่ม BIMSTEC เป็นเขตเศรษฐกิจการค้าใหม่ทางตะวันตกของไทยที่มีเส้นทางสำคัญเชื่อมโยงถึงกันทางบก ดังนั้นหากสามารถเชื่อมโยงกรอบการพัฒนาความร่วมมือทั้งสองกรอบนี้เข้าด้วยกัน จะทำให้เศรษฐกิจในภูมิภาค GMS ซึ่งมีไทยเป็นศูนย์กลางสามารถขยายตัวไปสู่กรอบ BIMSTEC และจะเป็นการเชื่อมโยงประเทศในเอเชียใต้กับภูมิภาค GMS และอาเซียน โดยไทยจะได้รับประโยชน์จากการเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา จากความสำคัญของกรอบการค้าดังกล่าว การศึกษาวิเคราะห์เพื่อจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมกับประเทศในกรอบ BIMSTEC ทั้งในภาพรวม

[2]ประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงประกอบด้วย 6 ประเทศคือ กัมพูชา – จีน – พม่า – ลาว – เวียดนาม – ไทย หรือหกเหลี่ยมเศรษฐกิจ

และรายประเทศ ที่มีความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาในกรอบ GMS จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพื่อกำหนดอุตสาหกรรมเป้าหมาย ผลิตภัณฑ์เป้าหมาย และพื้นที่เป้าหมายที่มีศักยภาพในการพัฒนาความร่วมมือระหว่างกัน รวมทั้งศึกษาวิเคราะห์ถึงผลกระทบของการเปิดเสรีอุตสาหกรรมภายใต้กรอบ BIMSTEC ตลอดจนการปรับโครงสร้างการผลิตของภาคอุตสาหกรรมเพื่อรองรับการใช้ประโยชน์จากข้อตกลงเขตการเสรีดังกล่าว เพื่อให้ความร่วมมือภายใต้กรอบ BIMSTEC เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาเศรษฐกิจอุตสาหกรรมของไทยต่อไป

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ 4 ประการด้วยกัน คือ 1) เพื่อศึกษา วิเคราะห์ในเชิงลึกถึงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม นโยบายและแผนพัฒนาเศรษฐกิจอุตสาหกรรมของประเทศสมาชิกในกรอบ BIMSTEC ความเชื่อมโยงทางด้าน logistics และ Supply chain กับประเทศในกรอบ GMS 2) เพื่อศึกษา วิเคราะห์และจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมกับประเทศในกรอบ BIMSTEC ทั้งในภาพรวมและรายประเทศ ที่มีความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาในกรอบ GMS โดยกำหนดอุตสาหกรรมเป้าหมาย ผลิตภัณฑ์เป้าหมายและพื้นที่เป้าหมายที่มีศักยภาพในการพัฒนาความร่วมมือระหว่างกัน 3) เพื่อศึกษา วิเคราะห์ ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาความร่วมมือทางด้านอุตสาหกรรมและการลงทุนกับประเทศสมาชิกในกรอบ BIMSTEC และกำหนดแนวทางและมาตรการในการส่งเสริมความร่วมมือด้านการลงทุนกับประเทศในกลุ่ม BIMSTEC ทั้งในภาพรวมและรายประเทศ และ 4) เพื่อศึกษา วิเคราะห์ถึงผลกระทบของการเปิดเสรีสินค้าอุตสาหกรรมภายใต้กรอบ BIMSTEC ตลอดจนแนวทางการปรับโครงสร้างการผลิตของภาคอุตสาหกรรมเพื่อรองรับการใช้ประโยชน์จากข้อตกลงเขตการเสรีดังกล่าว

การคัดเลือกอุตสาหกรรมเป้าหมายเพื่อจัดทำยุทธศาสตร์พัฒนาความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมประกอบด้วย 3 ส่วน คือ อุตสาหกรรมเป้าหมายเพื่อพัฒนาความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมระหว่างไทย – อินเดีย อุตสาหกรรมเป้าหมายพัฒนาความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมตามแนวชายแดนระหว่างไทย – พม่า และอุตสาหกรรมเป้าหมายพัฒนาความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมระหว่างไทย – พม่า – อินเดีย แสดงรายละเอียดดังนี้

1. อุตสาหกรรมเป้าหมายเพื่อพัฒนาความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมระหว่างไทย – อินเดีย

การคัดเลือกอุตสาหกรรมเป้าหมายเพื่อพัฒนาความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมระหว่างไทย – อินเดีย เป็นการคัดเลือกอุตสาหกรรมที่ได้รับประโยชน์จากข้อตกลงการลดภาษีภายใต้กรอบ BIMSTEC ในอันดับต้นๆ โดยใช้แบบจำลอง GTAP (Global Trade Analysis Project) จากนั้นคัดเลือกอีกครั้งโดยใช้ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (Revealed Comparative Advantage: RCA) แบบจำลองส่วนแบ่งการตลาดคงที่ (Constant Market Share Model: CMS) การวิเคราะห์อัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ย (Average Growth) และดัชนีความพร้อมของอุตสาหกรรม (Industrial Competitive

Index: ICI) มาเป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกให้เหลือเพียง 3 อุสาหกรรม คือ อุตสาหกรรมน้ำตาล พลาสติกและผลิตภัณฑ์ และยางและผลิตภัณฑ์ ซึ่งมียุทธศาสตร์การพัฒนาความร่วมมือด้านอุตสาหกรรม ดังนี้

1.1 ยุทธศาสตร์อุตสาหกรรมน้ำตาล

สินค้าของอุตสาหกรรมน้ำตาลที่มีการส่งออกมาก คือ สินค้าน้ำตาลทรายรูปแบบต่างๆ ที่ตอบสนองการบริโภคในประเทศอินเดียที่มีประชากรจำนวนมาก และยังมีการส่งออกไปศรีลังกา บังกลาเทศ และพม่าด้วยตามลำดับ ดังนั้นเพื่อให้มูลค่าการค้าตลอดจนการลงทุนของอุตสาหกรรมน้ำตาลกับกลุ่มประเทศ BIMSTEC เพิ่มขึ้น จึงควรมีกลยุทธ์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุน ดังนี้

(1) กลยุทธ์พัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปน้ำตาลเป็นผลิตภัณฑ์อาหารเพื่อการส่งออก โดยพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่แปรรูปจากน้ำตาล พัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้า ตลอดจนเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์เพื่อขยายตลาดส่งออก

(2) กลยุทธ์มาตรฐานสินค้าและความปลอดภัย โดยส่งเสริมการรักษามาตรฐานในการผลิตน้ำตาลทั้งผู้ผลิตรายเล็ก รายกลาง และรายใหญ่ และความปลอดภัยต่อสุขอนามัยของผู้บริโภค และการผลิตสินค้าที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างจุดเด่นให้แก่สินค้าของไทย

(3) กลยุทธ์สร้างสมดุลการผลิต การบริโภค และการส่งออกน้ำตาล เพื่อสร้างเสถียรภาพของราคาอ้อยและน้ำตาลภายในประเทศไม่ให้เกิดความผันผวน ความขาดแคลนสินค้าของผู้บริโภค รวมทั้งเป็นการประหยัดเงินงบประมาณของภาครัฐที่ไม่จำเป็นต้องเข้ามาช่วยเหลือหรือพยุงราคาสินค้าให้แก่เกษตรกร ก่อให้เกิดความยั่งยืนของอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลในระยะยาว

(4) กลยุทธ์ร่วมลงทุนในประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งการร่วมลงทุนเพาะปลูกอ้อยในพม่า ตลอดจนสร้างโรงงานแปรรูปน้ำตาลในพม่า เพื่อขายสินค้าน้ำตาลให้แก่พม่าและประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มประเทศสมาชิก BIMSTEC ที่อยู่ใกล้เคียง คือ อินเดีย และบังกลาเทศ

1.2 ยุทธศาสตร์อุตสาหกรรมพลาสติกและผลิตภัณฑ์

สินค้าเด่นของอุตสาหกรรมนี้ คือ เม็ดพลาสติก ประเภทโพลีอะซีทัล และโพลีคาร์บอเนต เพื่อผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ยานยนต์ เครื่องจักรกล หรือชิ้นส่วนในงานอุตสาหกรรมต่างๆ (H.S.3907) และโพลีเอทิลีนสำหรับใช้ในอุตสาหกรรมผลิตบรรจุภัณฑ์อาหารหรือเครื่องดื่มในระบบพาสเจอร์ไรท์หรือยูเอชที และสำหรับใช้ในอุตสาหกรรมผลิตสายโทรศัพท์หรือสายไฟฟ้า (H.S.3901) ซึ่งกลยุทธ์ในการส่งเสริมและสนับสนุนมีดังนี้

(1) กลยุทธ์ด้านการผลิต ทั้งการเพิ่มมูลค่าพลาสติกและผลิตภัณฑ์พลาสติก เพื่อรองรับการขยายตัวของตลาดอุตสาหกรรมยานยนต์ของอินเดียที่กำลังขยายตัว สร้างความหลากหลายในตัวผลิตภัณฑ์พลาสติก เพื่อสนองความต้องการผู้บริโภคมากยิ่งขึ้น

(2) กลยุทธ์ด้านการตลาด โดยพัฒนาศูนย์รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกของสถานการณ์อุตสาหกรรมพลาสติกในประเทศและต่างประเทศ

(3) กลยุทธ์ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกทางการค้า โดยภาครัฐควรเจรจาแบบรัฐบาลกับรัฐบาล เพื่อปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการค้าภายใต้กรอบความร่วมมือ BIMSTEC โดยเฉพาะปัญหาภาษีนำเข้าอัตราสูง ซึ่งเป็นอุปสรรคในการตัดสินใจลงทุนผลิตในอินเดีย

1.3 ยุทธศาสตร์อุตสาหกรรมยางและผลิตภัณฑ์

สินค้าในกลุ่มนี้ที่ไทยส่งออกไปอินเดียมาก คือ ยางแผ่นรมควัน และยางนอกที่ใช้กับรถยนต์ ซึ่งเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมยานยนต์ของอินเดียที่เป็นผู้ผลิตยานยนต์รายใหญ่ โดยเฉพาะเมืองเชนไน ที่ค่ายรถยนต์จำนวนมากเข้าไปลงทุน ดังนั้นจึงควรมีการดำเนินกลยุทธ์ดังนี้

(1) กลยุทธ์เพิ่มประสิทธิภาพวัตถุดิบ โดยส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการเพาะปลูกยางพาราให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ

(2) กลยุทธ์พัฒนาระบบตลาดภายในประเทศให้มีเสถียรภาพ โดยให้ข้อมูลข่าวสารด้านการเพาะปลูก แนวโน้มและสถานะปัจจุบันของนโยบายรัฐที่เกี่ยวข้องกับยางพารา ตลอดจนราคายางให้แก่เกษตรกรทราบอย่างทั่วถึง รวมถึงการวางแผนสร้างสมดุลการปลูก แปรรูป และการผลิตยางและผลิตภัณฑ์ภายในประเทศให้เพียงพอแก่ความต้องการใช้ในประเทศ การส่งออก ตลอดจนการรักษาเสถียรภาพของราคายางไม่ให้ผันผวนมากเกินไป

(3) กลยุทธ์เพิ่มมูลค่ายางธรรมชาติเพื่อการส่งออก โดยเฉพาะยางนอก ยางแผ่น ยางแท่ง ด้วยการวิจัยและคิดค้นเทคโนโลยีการแปรรูปผลิตภัณฑ์ให้มีประสิทธิภาพ ได้มาตรฐาน และตรงตามความต้องการของตลาด

(4) กลยุทธ์ร่วมลงทุนอุตสาหกรรมรถยนต์ในอินเดีย เนื่องจากขณะนี้อุตสาหกรรมยานยนต์ในอินเดียกำลังขยายตัวอย่างต่อเนื่อง เป็นผลมาจากการเพิ่มจำนวนประชากรของอินเดีย และฐานะที่ดีขึ้น

(5) กลยุทธ์ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกทางการค้า โดยเจรจาแบบรัฐบาลกับรัฐบาลเพื่อปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบที่เป็นปัญหาอุปสรรค โดยเฉพาะปัญหาโควตาภาษีนำเข้ายางพาราของอินเดียที่ตั้งไว้สูงเพื่อป้องกันตลาดยางในประเทศของตน

2. อุตสาหกรรมเป้าหมายพัฒนาความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมตามแนวชายแดนระหว่างไทย – พม่า

ส่วนนี้เป็นอุตสาหกรรมเป้าหมายที่ไทยมีความสามารถในการค้าการลงทุนในพื้นที่จังหวัดชายแดนที่ติดกับพม่า 3 พื้นที่ คือ จังหวัดระนอง จังหวัดตาก และจังหวัดเชียงราย โดยการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) และการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ประกอบการและผู้ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ซึ่งอาศัยแนวคิด Diamond Model ของ Professor Michael E. Porter เป็นกรอบการวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขัน

จากการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวม พบว่าสินค้าที่มีศักยภาพในการผลิตของจังหวัดระนอง คือ สินค้าอาหารทะเลและสินค้าประมงแปรรูป จังหวัดตาก คือ สิ่งทอ สำหรับจังหวัดเชียงราย พบว่าเป็นจังหวัดที่มีศักยภาพในการเป็นศูนย์กลางทางการค้าชายแดนในเขตพื้นที่ทางภาคเหนือ แสดงยุทธศาสตร์ของแต่ละพื้นที่ได้ดังนี้

2.1 พัฒนาความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมตามแนวชายแดนระหว่างไทย – พม่า (สินค้าอาหารทะเลและสินค้าประมงแปรรูป จังหวัดระนอง)

2.1.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาให้เป็นประตูการค้าการลงทุนเชื่อมโยงกับต่างประเทศ

(1) เชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมระบบราง เนื่องจากจังหวัดระนองมีที่ตั้งเหมาะสมกับการขนส่งสินค้าไปต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศในกรอบความร่วมมือ BIMSTEC ที่สำคัญยังเป็นการสนับสนุนยุทธศาสตร์จังหวัดและกลุ่มจังหวัดอันดามันที่กำหนดให้ระนองเป็นเมืองท่าขนส่งสินค้าฝั่งอันดามัน อีกทั้งรองรับแผนการเชื่อมโยงระบบโครงข่ายคมนาคมขนส่ง และระบบโลจิสติกส์ฝั่งอ่าวไทย และอันดามัน รวมถึงสภาพภูมิประเทศของระนองที่เป็นภูเขาสูง ส่งผลให้ต้นทุนค่าใช้จ่ายการขนส่งสูง ดังนั้นแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว คือ ควรใช้ระบบราง

(2) เพิ่มศักยภาพการใช้ท่าเรือเพื่อเป็นศูนย์กลางการขนส่งสินค้าทางทะเล และให้ท่าเรือขนส่งสินค้าของจังหวัดระนองสามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะเส้นทางการขนส่งสินค้าทางตู้คอนเทนเนอร์จากฝั่งอ่าวไทยมายังฝั่งอันดามัน จะมีผลทำให้ท่าเรือขนส่งสินค้าที่จังหวัดระนองเป็นประตูการค้าการลงทุนเชื่อมโยงกับต่างประเทศและเป็นศูนย์กลางของการขนส่ง (Hub) และเป็นศูนย์กระจายสินค้าของประเทศในกลุ่ม BIMSTEC ได้

(3) ส่งเสริมการค้าแบบ 2 ทาง กล่าวคือเมื่อท่าเรือระนองมีการเชื่อมโยงด้วยระบบรางแล้วจะทำให้เกิดการนำเข้าสินค้ามาที่ท่าเรือระนอง ขณะเดียวกันจะมีการส่งออกสินค้าจากไทยด้วยเนื่องจากระบบการขนส่งดีขึ้น ส่งผลให้ต้นทุนขนส่งทางเรือถูกลงเพราะมีการขนส่งทั้งขาเข้าและขาออก\

(4) เชื่อมโยงการขนส่งสินค้าทางถนน เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการขนส่งสินค้าโดยใช้ท่าเรือที่ระนองอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น อีกทั้งปัจจุบันถนนคดเคี้ยว และมีเพียง 2 ช่องจราจรทำให้การเดินทางต้องใช้เวลานาน ดังนั้นควรพัฒนาเส้นทางถนนเป็น 4 ช่อง จังหวัดชุมพรกับจังหวัดระนอง เพื่อให้การขนส่งมีความสะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

2.1.2 ยุทธศาสตร์การส่งเสริมและอำนวยความสะดวกทางการค้า

(1) แก้ไขกฎระเบียบที่เป็นปัญหาอุปสรรคต่อการค้า โดยใช้ประโยชน์จากเวทีการค้าในการเจรจาลดกฎระเบียบการนำเข้าเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ส่งออก ซึ่งจะนำไปสู่การขยายตัวทางการค้าและการลงทุนในอนาคตต่อไป

(2) การแก้ไขปัญหาแรงงานขาดแคลนเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการค้าและการลงทุน โดยเป็นแรงงานจากประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งดำเนินการให้แรงงานทำงานกับสถานประกอบการนั้นๆ อย่างน้อย 1 – 2 ปี เพื่อให้ธุรกิจสามารถประกอบกิจการได้อย่างต่อเนื่อง

2.1.3 ยุทธศาสตร์การสร้างความสัมพันธ์ทางการค้ากับประเทศในกลุ่ม BIMSTEC

บริเวณด่านการค้าชายแดนด้านจังหวัดระนอง – เกาะสอง ที่ไม่มีสถานการณ์ความขัดแย้ง ส่งผลให้บรรยากาศการค้าระหว่างกันมีอัตราการขยายตัวสูง รวมถึงความร่วมมือทางการค้าและการลงทุนโดยเฉพาะการเข้าไปลงทุนของนักธุรกิจจากไทยในฝั่งพม่าเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นภาครัฐและเอกชนควรร่วมมือกันสร้างความสัมพันธ์ที่ดีโดยเฉพาะด้านการค้ากับประเทศในกลุ่ม BIMSTEC เช่น จัดงานแสดงสินค้าไทยในประเทศกลุ่ม BIMSTEC จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนหรือจำหน่ายสินค้าระหว่างประเทศอย่างสม่ำเสมอ เป็นต้น

2.1.4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคอุตสาหกรรม

(1) บริหารจัดการทรัพยากร สิ่งแวดล้อม และการประกอบการอุตสาหกรรม ไม่ให้ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ของชุมชน อีกทั้งจังหวัดระนองจึงควรกำหนดโซนนิ่ง (Zoning) ในการพัฒนาว่าพื้นที่ใดควรส่งเสริมอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม เพื่อทุกภาคส่วนและชุมชนสามารถอยู่ร่วมกันตลอดจนสร้างรายได้ให้กับจังหวัดระนองได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

(2) การยกระดับเทคโนโลยีการผลิต เนื่องจากโรงงานผลิตปลาป่นของจังหวัดระนองยังมีปัญหาเรื่องเทคโนโลยีการผลิตเพราะยังใช้ไม้ฟืนเป็นเชื้อเพลิง ซึ่งถ้าหากเปลี่ยนใช้เชื้อเพลิงอื่นทดแทนจำเป็นต้องเปลี่ยน Bolier ใหม่ให้เหมาะสม ซึ่งใช้เงินลงทุนสูง ดังนั้นหน่วยงานภาครัฐจึงควรมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายขึ้น

2.2 พัฒนาความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมตามแนวชายแดนระหว่างไทย – พม่า (สินค้าสิ่งทอ จังหวัดตาก)

2.2.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาและการขยายการค้าและการลงทุนในจังหวัดตากเพื่อเชื่อมต่อประเทศในกลุ่ม BIMSTEC

จังหวัดตากมีชายแดนติดต่อกับพม่า ถือเป็นเมืองเศรษฐกิจชายแดนที่สำคัญแห่งหนึ่งของไทย สามารถเชื่อมโยงเส้นทางการค้าผ่านพม่าไปสู่อินเดียได้ จึงมีโอกาสและศักยภาพอย่างยิ่งในการพัฒนาธุรกิจและอุตสาหกรรมรวมถึงเป็นศูนย์กลางการค้าไปสู่ประเทศเพื่อบ้านและประเทศใกล้เคียง ซึ่งเป็นการแสวงหาประโยชน์จากข้อตกลงในกรอบ BIMSTEC อีกทั้งพบว่าการลงทุนในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก มีโอกาสและศักยภาพที่ได้เปรียบในเรื่องแรงงานราคาถูกและเขตเศรษฐกิจพิเศษที่จะเกิดขึ้น

ในอนาคต เพื่อลงทุนในอุตสาหกรรมตัดเย็บเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่มและเป็นฐานการผลิตของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มต่อไป

2.2.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาให้เป็นประตูการค้าและการลงทุนเชื่อมโยงกับต่างประเทศ

(1) เร่งรัดการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนแม่สอดเพื่อรองรับการค้าและการลงทุนเชื่อมกับพม่าและสามารถไปสู่อินเดีย และประเทศในกลุ่ม BIMSTEC

(2) เชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมเพื่อใช้เป็นฐานในการขับเคลื่อนภาคเศรษฐกิจการค้า การลงทุน เนื่องจากจังหวัดตากเป็นพื้นที่ตั้งอยู่ปลายแนวเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ (East – West Economic Corridor: EWEC) และเป็นจุดตัดระหว่างแนวเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ North – South Economic Corridor (NSEC) กับแนวเชื่อมโยง EWEC ดังนั้นการเร่งดำเนินการก่อสร้างถนน 4 เลน สายตาก – แม่สอด ระยะทางประมาณ 86 กิโลเมตรจึงจำเป็น ขณะเดียวกันภาครัฐควรมีการวางระบบโลจิสติกส์และเส้นทางการขนส่งให้สอดคล้องและเป็นแผนเดียวกันเพื่อเชื่อมโยงแม่สอดไปสู่ภูมิภาคต่างๆ ทั้งเส้นทางถนน หรือทางรถไฟ และสนามบิน ในประเทศและต่างประเทศ

2.2.3 ยุทธศาสตร์การส่งเสริมและอำนวยความสะดวกทางการค้า

(1) แก้ไขกฎระเบียบที่เป็นปัญหาอุปสรรคต่อการค้า เนื่องจากการค้าของไทย ผู้ประกอบการยังต้องปฏิบัติตามกฎหมายความมั่นคงของชาติ ทำให้ไม่สามารถนำเข้าหรือส่งออกสินค้าบางประเภทได้ โดยใช้ประโยชน์จากเวทีการค้าในการเจรจาลดกฎระเบียบการนำเข้าเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ส่งออก ซึ่งจะนำไปสู่การขยายตัวทางการค้าและการลงทุนในอนาคตต่อไป

(2) แก้ไขปัญหาแรงงานขาดแคลนเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการค้าการลงทุน โดยภาครัฐควรบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาเป็นแรงงานในภาคอุตสาหกรรมและภาคเศรษฐกิจอื่นๆ ให้ถูกกฎหมาย แต่ขณะเดียวกันก็ควรมีนโยบายให้ชัดเจนเกี่ยวกับเรื่องความมั่นคงของประเทศควบคู่ไปกับความมั่นคงทางเศรษฐกิจด้วย

2.2.4 ยุทธศาสตร์การสร้างความสัมพันธ์ทางการค้ากับประเทศในกลุ่ม BIMSTEC

จากสถานการณ์ที่พม่าสั่งปิดด่านชายแดนแม่สอดตั้งแต่กลางปี 2553 จนถึงปัจจุบันทำให้เป็นปัญหาในการส่งสินค้าออกทางด่านสะพานมิตรภาพไทย – พม่า อีกทั้งรัฐบาลพม่าได้มีคำสั่งให้ทหารชุดที่ดูแลคณะกรรมการการค้าชายแดนและเจ้าหน้าที่ด่านศุลกากรภาคพะโค เข้มงวดในการตรวจยึดสินค้าที่นำเข้าจากประเทศไทย ทำให้สินค้าส่งเข้าไปในพม่าได้ยากลำบากขึ้น ดังนั้นภาครัฐจึงควรเร่งสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกับรัฐบาลพม่าเพื่อเป็นการสร้างโอกาสทางการค้าระหว่างกันให้มากยิ่งขึ้น

2.2.5 ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคอุตสาหกรรม

(1) ยกระดับเทคโนโลยีการผลิต เนื่องจากเทคโนโลยีการผลิตของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของจังหวัดตากยังไม่ได้มีการปรับเปลี่ยนให้ทันสมัย ดังนั้นภาครัฐควรให้การสนับสนุนและส่งเสริมอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในจังหวัดตากให้มีผลิตภาพสูงขึ้น และมีการใช้เทคโนโลยีในระดับสูงขึ้น พร้อมทั้งหาแหล่งเงินทุนในการปรับเปลี่ยนเทคโนโลยีให้ทันสมัย

(2) พัฒนาความรู้และทักษะของบุคลากร โดยเฉพาะช่างอาชีวะ ช่างซ่อมเครื่องจักร ที่มีความรู้ความสามารถและมีความชำนาญ เพราะเมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับเครื่องจักรเสียจะไม่มีช่างในพื้นที่สามารถซ่อมแซมหรือดูแลเครื่องจักรให้ใช้การได้ ต้องรอช่างจากกรุงเทพมาแก้ไข ดังนั้นภาครัฐควรมีโครงการพัฒนาความรู้และทักษะตลอดจนการฝึกอบรมช่างฝีมือให้มีความพร้อมที่สามารถปฏิบัติงานได้และมีปริมาณเพียงพอกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมในจังหวัด

2.3 พัฒนาความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมและการค้าชายแดนระหว่างไทย – พม่า (จังหวัดเชียงราย)

2.3.1 ยุทธศาสตร์พัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนจังหวัดเชียงราย ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมโดยเร็ว

จากแนวคิดของการพัฒนาพื้นที่จังหวัดเชียงรายเพื่อให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ หน่วยงานภาครัฐจึงควรเข้ามาดูแลและเร่งรัดให้มีการดำเนินงานอย่างรวดเร็ว เช่น การประกาศใช้ผังเมืองเฉพาะและจัดระบบโครงข่ายคมนาคมเชื่อมโยงระหว่างเขตเศรษฐกิจชายแดนกับพื้นที่อื่นๆ ในจังหวัดเชียงรายตลอดจนให้มีศูนย์บริการเบ็ดเสร็จที่ด่านการค้าชายแดนทั้ง 3 แห่งของจังหวัดเชียงราย เป็นต้น รวมถึงมีระบบ Zoning ระหว่างโรงงานอุตสาหกรรม เขตที่ทำการค้าหรือธุรกิจ และภาคการท่องเที่ยว เพื่อไม่ให้มีปัญหาระหว่างผู้ประกอบการที่อยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษด้วยกันแต่ทำธุรกิจที่แตกต่างกัน และควรทำเป็นแบบ Free Zone หรือเป็น Trade Zone ที่สะดวกต่อผู้ประกอบการที่จะทำการค้าขายชายแดน ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาเชิงระบบและสนับสนุนให้การค้ามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.3.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการคมนาคมขนส่งที่เชื่อมโยงเพื่อเป็นศูนย์กลางการขนส่งสินค้า

เร่งผลักดันให้แม่สายเป็นศูนย์กลางการค้าและการท่องเที่ยวอย่างรูปธรรมที่ชัดเจน โดยผลักดันเส้นทางจากอำเภอแม่สาย – ท่าขี้เหล็ก เชียงตุง เมืองลา ของพม่า และสิบสองปันนาของประเทศจีน รวมถึงเส้นทางจากอำเภอแม่สาย – ท่าขี้เหล็ก เชียงตุง ต่องกีของพม่า ซึ่งเส้นทางเหล่านี้จะเป็นเส้นทางหลักที่จะเปิดเข้าสู่พม่าได้ทั้งหมด ตลอดจนเส้นทางจากเมืองตองกีไปยังเมืองมันฑะเลย์ ในระยะทางประมาณ 250 กิโลเมตร ซึ่งหากสามารถเชื่อมเส้นทางดังกล่าวได้จะเป็นการเปิดกว้างทั้งด้านการค้าและ

ส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยเฉพาะตลาดการค้าชายแดนที่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวจำนวนมากขึ้นในแต่ละปี

2.3.3 ยุทธศาสตร์การส่งเสริมและอำนวยความสะดวกทางการค้า

เนื่องจากปัญหาที่สำคัญที่เป็นอุปสรรคต่อการค้าที่ควรเร่งแก้ไข คือ กฎระเบียบทางการค้า การขนส่ง ทั้งคน รถบรรทุก และสินค้าของพม่า และในกลุ่มประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (GMS) ยังไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน และมีมาตรการกีดกันทางการค้า ดังนั้นภาครัฐควรแก้ปัญหาโดยใช้ประโยชน์จากเวทีการค้าในการเจรจาลดกฎระเบียบการนำเข้าเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ส่งออก ดังนี้

(1) สร้างความสัมพันธ์ทางการค้าและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอย่างจริงจัง เพื่อเปิดด่านถาวรได้มากขึ้น ช่วยส่งเสริมการค้าชายแดนได้มาก ตลอดจนมีนโยบายที่ชัดเจน และมีหน่วยงานรับผิดชอบที่ชัดเจน เช่น เจ้าหน้าที่กระทรวงมหาดไทย กรมการค้าต่างประเทศกระทรวงพาณิชย์ พาณิชย์จังหวัด และหน่วยทหาร เป็นต้น เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น

(2) การส่งเสริมการค้า และการตลาด กับต่างประเทศ โดยจัดตั้งหน่วยงานระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนด้านวิเทศสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการค้าและการลงทุน ตลอดจนจัดกิจกรรมส่งเสริมการค้า การลงทุน การตลาดกับตลาดเพื่อนบ้านอย่างต่อเนื่อง

(3) ส่งเสริมการค้า การลงทุนของผู้ประกอบการในพื้นที่ ทั้งรายกลางและรายเล็กที่เป็นผู้ประกอบการในพื้นที่อย่างแท้จริง ทำให้พื้นที่จังหวัดเชียงรายสามารถเป็นประตูการค้าและการส่งออก และสร้างรายได้ให้พื้นที่ได้อย่างยั่งยืน

2.3.4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคอุตสาหกรรม

(1) พัฒนาอุตสาหกรรมและสภาพแวดล้อมเพื่อให้โรงงานอุตสาหกรรมสามารถอยู่ร่วมกับชุมชนได้อย่างยั่งยืน โดยหน่วยงานรัฐที่ควบคุมดูแลโรงงานอุตสาหกรรมควรให้การสนับสนุนให้ภาคอุตสาหกรรมมีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและมีความสมดุลกับภาคส่วนอื่นๆ ตลอดจนมีการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมที่ได้มาตรฐาน และให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาต่างๆ และการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน ขณะเดียวกันควรส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรมให้ปรับเปลี่ยนเทคโนโลยีการผลิตเครื่องจักร ให้ทันสมัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและชุมชนสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างยั่งยืน

(2) แก้ไขปัญหาแรงงานขาดแคลนเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมภาคอุตสาหกรรมให้สามารถมีแรงงานผลิตสินค้าได้อย่างต่อเนื่อง หน่วยงานภาครัฐควรเปิดโอกาสให้ภาคอุตสาหกรรมที่ฝึกอบรมแรงงานต่างด้าวที่เป็นแรงงานไร้ฝีมือเมื่อแรกที่เข้ามาทำงานจนพัฒนาเป็นแรงงานที่มีฝีมือแล้วสามารถทำสัญญาให้แรงงานเหล่านั้นทำงานให้กับโรงงานนั้นๆ เป็นเวลา 1 – 2 ปี เพื่อลดปัญหาการอพยพย้ายถิ่น

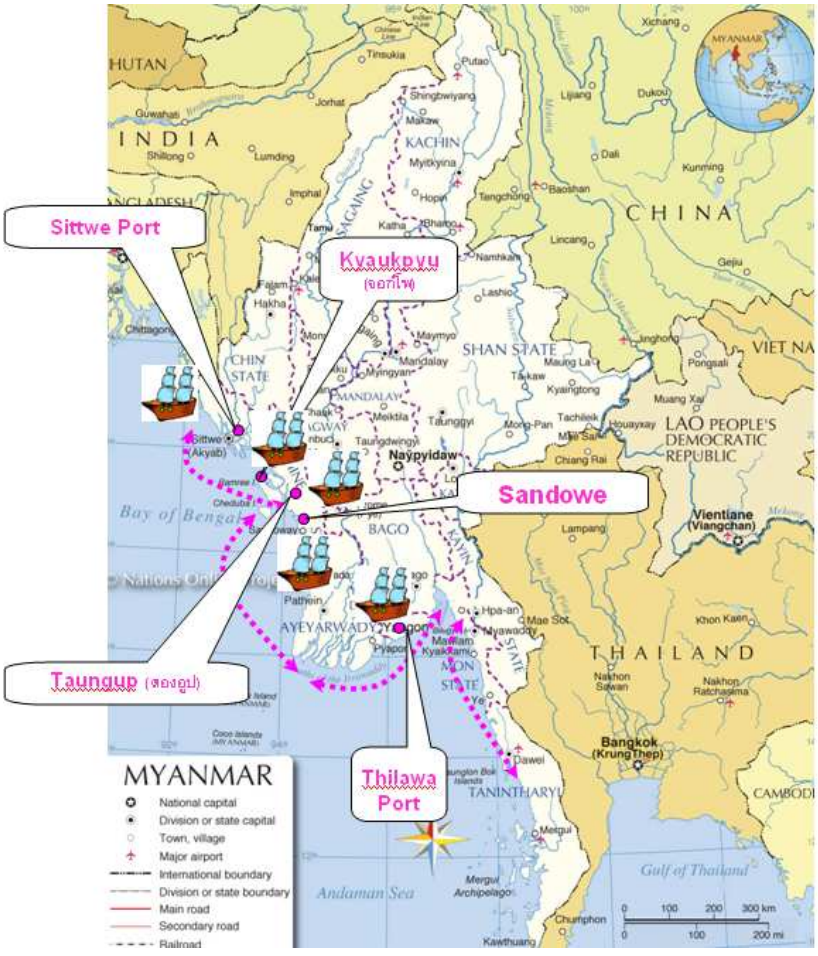
3. อุตสาหกรรมเป้าหมายพัฒนาความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมระหว่างไทย – พม่า – อินเดีย

3.1 ยุทธศาสตร์การลงทุนรายสินค้าอุตสาหกรรมเป้าหมาย

3.1.1 อุตสาหกรรมประมงแปรรูป

ประเทศ	ยุทธศาสตร์	พื้นที่เป้าหมาย	รายละเอียด	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ (ปี)
อินเดีย	ศูนย์กระจายสินค้า (Distribution Center)	เมืองกูวาฮาติ รัฐอัสสัม	(1) ตั้งศูนย์กระจายสินค้าประมง ทั้งประมงแช่เย็นแช่แข็งในลักษณะของห้องเย็น และสินค้าประมงแปรรูปเพื่อขายภายในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของอินเดีย พื้นที่อื่นๆ ของอินเดีย รวมทั้งกระจายไปยังเนปาล ภูฏาน และบังคลาเทศ	BOI ก.พาณิชย์ หอการค้าไทย	1-2 ปี
		เมืองอิมฟาล รัฐมณีปุระ	(2) ตั้งเป็นศูนย์กระจายสินค้าย่อย (Sub Trading Hub) เพื่อเป็นหน่วยย่อยในการเก็บและกระจายสินค้าในพื้นที่ชายแดนอินเดีย และส่งไปขายในฝั่งพม่า		
	ส่งเสริมการลงทุนผลิตผลิตภัณฑ์ประมงแปรรูป	เมืองกูวาฮาติ รัฐอัสสัม	(1) ตั้งโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์ประมง (2) วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต มาจากภายในรัฐอัสสัม รวมทั้งนำเข้ามาจากท่าเรือของประเทศข้างเคียง เช่น ท่าเรือจิตตะกอง (Chittagong Port) ของบังคลาเทศ หรือท่าเรือซิตต่วย (Sittwe Seaport) (ภายใต้โครงการ Kaladan Multiple River Project) ของพม่า เป็นต้น	BOI ก.อุตสาหกรรม สภาอุตสาหกรรมฯ	5 ปี
พม่า	โรงงานแปรรูปสินค้าประมงโดยใช้วัตถุดิบในพื้นที่	เมืองย่างกุ้ง (Yangon)	(1) ตั้งโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์ประมง เนื่องจากเป็นศูนย์กลางของธุรกิจและระบบโลจิสติกส์ระหว่างประเทศ มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน และใกล้ทะเลซึ่งเป็นแหล่งวัตถุดิบสำคัญ	BOI ก.อุตสาหกรรม สภาอุตสาหกรรมฯ	2-3 ปี
		เมืองมะริด (Myeik)	(2) ตั้งโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์ประมง ที่โดยอาศัยวัตถุดิบในพื้นที่ เนื่องจากมีอาณาเขตติดกับทะเลอันดามัน และมีเขตอุตสาหกรรมมะริดซึ่งเป็นแหล่งธุรกิจประมงประเภทห้องเย็น ทำให้มีวัตถุดิบป้อนเข้าสู่โรงงานมาก		

ประเทศ	ยุทธศาสตร์	พื้นที่เป้าหมาย	รายละเอียด	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ (ปี)
พม่า	ศูนย์กระจายสินค้า (Distribution Center)	เมืองย่างกุ้ง (Yangon)	(1) ตั้งศูนย์กระจายสินค้าประมง เพื่อขายสินค้าภายในพม่า และในอนาคตสามารถส่งออกไปขายต่างประเทศได้ โดยใช้ท่าเรือย่างกุ้ง หรือท่าเรือทีละวา (Thilawa Port) ได้	BOI ก.พาณิชย์ หอการค้าไทย	1-2 ปี
		เมืองมัณฑะเลย์ (Mandalay)	(2) ตั้งศูนย์กระจายสินค้าประมง เพื่อขายสินค้าในพม่า ตลอดจนส่งออกไปประเทศเพื่อนบ้าน คือ อินเดีย (ฝั่งตะวันออกเฉียงเหนือ) จีน บังคลาเทศ และลาว โดยการขนส่งทางบก		
		เมืองทวาย (Dawei)	(3) ตั้งศูนย์กระจายสินค้าย่อย (Sub Distribution Center) โดยใช้ท่าเรือน้ำลึกทวาย (Dawei Deep Seaport) ในการส่งออก		5-10 ปี

ภาพที่ 1 พื้นที่เหมาะสมในการทำประมง พม่า

3.1.2 อุตสาหกรรมผักและผลไม้แปรรูป

ประเทศ	ยุทธศาสตร์	พื้นที่เป้าหมาย	รายละเอียด	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ (ปี)
อินเดีย	ตั้งศูนย์กระจายสินค้า (Distribution Center)	เมืองกูวาฮาติ รัฐอัสสัม	(1) ตั้งศูนย์กระจายสินค้าผักและผลไม้แปรรูป เพื่อขายภายในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของอินเดีย พื้นที่อื่นๆ ของอินเดีย รวมทั้งกระจายไปยังเนปาล ภูฏาน และบังคลาเทศ	BOI ก.พาณิชย์ หอการค้าไทย	1-2 ปี
		เมืองอิมฟาล รัฐมณีปุระ	(2) ตั้งศูนย์กระจายสินค้าย่อย (Sub Trading Hub) ที่ เพื่อเป็นหน่วยย่อยในการเก็บและกระจายสินค้าในพื้นที่ชายแดนอินเดียและส่งไปขายในฝั่งพม่า		
	ตั้งฐานการผลิตผักและผลไม้แปรรูป	เมืองกูวาฮาติ รัฐอัสสัม	(1) ตั้งโรงงานแปรรูปผักและผลไม้ใน ในรูปแบบของผักผลไม้แห้ง หรือเป็นผลิตภัณฑ์ผักและผลไม้ต่างๆ	BOI ก.อุตสาหกรรม สภาอุตสาหกรรมฯ	3-5 ปี
		พื้นที่ NER (รัฐอัสสัม รัฐมณีปุระ รัฐเมฆกัลยา)	(2) จับคู่ธุกิจ (Business Matching) ระหว่างนักธุรกิจไทย กับนักธุรกิจอินเดีย เพื่อลงทุนผลิตร่วมกัน ทั้งในรูปแบบร่วมทุนผลิตผักและผลไม้แปรรูป หรือร่วมทุนในลักษณะการป้อนวัตถุดิบเข้าสู่โรงงานผลิตให้ได้อย่างต่อเนื่อง		

3.1.3 อุตสาหกรรมยางพารา

ประเทศ	ยุทธศาสตร์	พื้นที่เป้าหมาย	รายละเอียด	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ (ปี)
อินเดีย	ตั้งโรงงานแปรรูปยางพารา	เมืองกูวาฮาติ รัฐอัสสัม	(1) ตั้งเป็นโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์ยางพารา เนื่องจากรัฐอัสสัมมีพื้นที่เพาะปลูกยางพารามากและได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นจากโครงการกิจกรรมที่เป็นมิตรกับระบบนิเวศน์ (Eco-Friendly Activity) โดยมีผลิตภัณฑ์ดังนี้ - ผลิตยางนอก เพื่อป้อนเข้าสู่โรงงานอุตสาหกรรมยานยนต์ของอินเดีย โดยเฉพาะเมืองเชนไนที่มีค่ายรถยนต์จำนวนมากเข้าไปลงทุน - ผลิตยางแผ่น ยางแท่ง เพื่อป้อนเข้าสู่โรงงานอุตสาหกรรมอื่นๆ ภายในอินเดีย (2) จับคู่ธุกิจ (Business Matching) ระหว่างนักธุรกิจไทยที่ต้องการลงทุนใน อินเดียกับนักธุรกิจอินเดีย เพื่อลงทุนผลิตร่วมกัน ตั้งแต่การป้อนวัตถุดิบยางแผ่นเข้าสู่โรงงาน การผลิตผลิตภัณฑ์ยางพารา และการขายผลิตภัณฑ์ให้แก่โรงงานอุตสาหกรรม	BOI ก.อุตสาหกรรม สภาอุตสาหกรรมฯ	2-3 ปี
	ตั้งโรงงานแปรรูปไม้ยางพารา	เมืองกูวาฮาติ รัฐอัสสัม	(1) ตั้งโรงงานแปรรูปไม้ยางพาราเป็นเฟอร์นิเจอร์ต่างๆ เพื่อขายให้แก่ผู้บริโภคของอินเดีย (2) วิเคราะห์รสนิยมของผู้บริโภคในพื้นที่และแนวโน้มในอนาคต เพื่อผลิตสินค้าได้ตรงตามความต้องการ และกลุ่มเป้าหมาย	BOI ก.อุตสาหกรรม สภาอุตสาหกรรมฯ	5-10 ปี
	ตั้งศูนย์กระจายสินค้า (Distribution Center)	เมืองกูวาฮาติ รัฐอัสสัม	(1) ตั้งศูนย์กระจายสินค้าเฟอร์นิเจอร์ไม้ยางพารา เพื่อขายภายในอินเดีย รวมทั้งกระจายไปยังเนปาล ภูฏาน และบังคลาเทศ	BOI ก.พาณิชย์ หอการค้าไทย	5-10 ปี
		เมืองอิมฟาล รัฐมณีปุระ	(2) ตั้งศูนย์กระจายสินค้าย่อย (Sub Trading Hub) เพื่อเป็นหน่วยย่อยในการเก็บและกระจายสินค้าในพื้นที่ชายแดนอินเดียและส่งไปขายในฝั่งพม่า		

3.1.4 อุตสาหกรรมสิ่งทอ

ประเทศ	ยุทธศาสตร์	พื้นที่เป้าหมาย	รายละเอียด	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ (ปี)
อินเดีย	ตั้งศูนย์รวมแฟชั่นเสื้อผ้า (Thailand Fashion Center)	เมืองกูวาฮาติ รัฐอัสสัม	(1) ตั้งศูนย์รวมเสื้อผ้า ที่เป็นแหล่งขายส่ง-ปลีกสินค้าสิ่งทอของไทย ตั้งแต่ผ้าผืนจนถึงเสื้อผ้าสำเร็จรูปต่าง ๆ	ก.พาณิชย์ BOI หอการค้าไทย	2-3 ปี
			(2) เป็นศูนย์รวมแฟชั่น เพื่อกระจายสินค้าสิ่งทอของไทยในพื้นที่อื่น ๆ ของอินเดีย รวมทั้งกระจายไปยังเนปาล ภูฏาน และบังคลาเทศ		
		เมืองกูวาฮาติ รัฐอัสสัม และอินเดีย	(3) ร่วมมือกันระหว่าง 2 ประเทศในการจัดงานแสดงแฟชั่นเสื้อผ้า เพื่อเปิดโอกาสให้นักธุรกิจของในภูมิภาคได้พบปะกัน		
		เมืองอิมฟาล รัฐมณีปุระ	(4) ตั้งศูนย์รวมแฟชั่นสาขา (Sub Fashion Center) เพื่อเป็นศูนย์ย่อยในการกระจายสินค้าสิ่งทอของไทยในพื้นที่ชายแดนอินเดีย และส่งไปขายในฝั่งพม่า		
พม่า	ศูนย์กระจายสินค้า (Distribution Center)	เมืองมัณฑะเลย์	(1) ตั้งศูนย์กระจายสินค้าระดับประเทศ เพื่อขายสินค้าให้ผู้บริโภคในพม่า และ ขายให้แก่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของอินเดีย โดยการขนส่งทางบกไปยังด่าน ทามู – มอเร่ย์	BOI ก.พาณิชย์ หอการค้าไทย	1-2 ปี
	ตั้งโรงงานผลิตเสื้อผ้า	เมืองเมียวดี	(1) ตั้งโรงงานผลิตเสื้อผ้าในเมืองเมียวดี เพื่อใช้แรงงานในการผลิตที่มีค่าจ้างแรงงานถูกและมีจำนวนมากในพม่า (2) เสื้อผ้าที่ผลิตได้ ส่วนหนึ่งขายในพม่า อีกส่วนหนึ่งส่งกลับเข้ามาประเทศไทยเพื่อส่งออกไปขายยังต่างประเทศ	BOI ก.อุตสาหกรรม สภาอุตสาหกรรมฯ	2-3 ปี

3.2 ยุทธศาสตร์สนับสนุนอุตสาหกรรมเป้าหมาย

3.2.1 ตั้งศูนย์ข้อมูล Industrial Intelligence Center of BIMSTEC – GMS – ASEAN

พื้นที่เป้าหมาย	รายละเอียด	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ (ปี)
ประเทศสมาชิกบิมสเทค	(1) ตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาด้านต่างๆ แก่นักธุรกิจไทยที่ต้องการลงทุนในประเทศสมาชิกบิมสเทค โดยเฉพาะอย่างยิ่งอินเดียและพม่า เช่น แนวโน้มการค้าการลงทุน กฎระเบียบของแต่ละประเทศ กฎระเบียบภายใต้ข้อตกลงบิมสเทค GMS และอาเซียน การวิเคราะห์แนวโน้มตลาด และจัดเวทีเสวนาระหว่างนักลงทุนไทยที่ต้องการลงทุนในต่างประเทศ เป็นต้น (2) จัดทำห่วงโซ่อุปทานของการผลิตภายในภูมิภาค (Regional Supply Chain) เพื่อวิเคราะห์รูปแบบการเชื่อมโยงด้านการผลิตระหว่างประเทศ (Pattern of Trade) ภายในภูมิภาค นั่นคือสามารถแสดงให้เห็นการเชื่อมโยงตั้งแต่สัดส่วนวัตถุดิบในการผลิตมาจากในประเทศและต่างประเทศ (ประเทศใดเป็นสัดส่วนเท่าใด) เข้าสู่กระบวนการผลิตในประเทศ (พื้นที่ใดบ้าง) ส่งออกไปประเทศอะไร ใช้การขนส่งทางบก ทางน้ำ หรือทางอากาศ	ก.อุตสาหกรรม BOI ก.พาณิชย์	1-2 ปี
พม่า	(3) กระชับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเพื่อนบ้านให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น รวมทั้งเจรจาแก้ปัญหาเรื่องการ เปิด – ปิด ด่านการค้าชายแดน	ก.ต่างประเทศ ก.พาณิชย์	1-2 ปี

3.2.2 “รู้เขา รู้เรา” (Great Perception)

พื้นที่เป้าหมาย	รายละเอียด	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ (ปี)
อินเดีย พม่า	(1) จัดตั้งหน่วยภาษาประเทศเพื่อนบ้านของไทย เพื่อให้นักธุรกิจที่สนใจเข้าไปลงทุนในประเทศเพื่อนบ้าน สามารถเรียนรู้ภาษาเบื้องต้นของประเทศนั้นๆ ซึ่งเป็นการสร้างความรู้สึกที่ดีในการลงทุน และสื่อสารธุรกิจได้เข้าใจมากยิ่งขึ้น (2) พัฒนาหลักสูตรการค้าและการลงทุนด้านอุตสาหกรรมที่กล่าวถึงข้อมูลพื้นฐาน นโยบายของรัฐ กฎระเบียบ โอกาส และอุปสรรค ที่ทำให้นักธุรกิจไทยรู้จักและเห็นโอกาสจากภูมิภาคนี้	สถาบันการศึกษา BOI ก.พาณิชย์ หอการค้าไทย สภาอุตสาหกรรมฯ	1-2 ปี

3.2.3 สร้างนักลงทุนอุตสาหกรรมมืออาชีพ (Thai Industrial Professional)

พื้นที่เป้าหมาย	รายละเอียด	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ (ปี)
ประเทศสมาชิกบิมสเทค	(1) เสริมสร้างนักลงทุนอุตสาหกรรมมืออาชีพ ที่มีความกล้า อดทน และสามารถแก้ปัญหาหรือปรับเปลี่ยนการดำเนินธุรกิจได้อย่างคล่องตัวเหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ ได้ทันท่วงที (2) สร้างความจริงใจในการลงทุนที่ไม่ควรหวังกอบโกยผลประโยชน์ฝ่ายเดียวซึ่งถือเป็นภาพลักษณ์ที่ไม่ดีในสายตานักลงทุนต่างชาติต่อนักลงทุนไทย (3) สนับสนุนให้ผู้ประกอบการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับในอาเซียนและประเทศต่างๆ (4) จัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์การลงทุน เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถรับมือและปรับเปลี่ยนวิธีการลงทุนและการดำเนินงานได้เหมาะสม	BOI หอการค้าไทย สภาอุตสาหกรรมฯ	1-2 ปี

3.2.4 ผลักดันการเชื่อมโยง (Connectivity) การขนส่งระหว่างประเทศ

พื้นที่เป้าหมาย	รายละเอียด	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ (ปี)
ไทย – พม่า – อินเดีย	สร้างระบบการเชื่อมโยงด้านการขนส่งระหว่างไทย-พม่า-อินเดีย ดังนี้ (1) ทางถนน: ผลักดันเส้นทาง Trilateral Highways เชื่อม NER ของอินเดีย พม่า ไทย (2) ทางอากาศ: ผลักดันเส้นทางการบินระหว่าง กูวาฮาติ – มัณฑะเลย์ – ย่างกุ้ง – กรุงเทพฯ (3) ทางรถไฟ: พัฒนาระบบการขนส่งทางรางระหว่าง อินเดีย – บังคลาเทศ –พม่า และระหว่าง กูวาฮาติ – มอเรย์ – ทามู (พม่า) (4) ทางน้ำ: สร้างโอกาสจากการเชื่อมโยงท่าเรือระหว่าง ท่าเรือซิตต่วย (Sittwe) – ท่าเรือจ้าวผิ่ว (Kyaukpyu) – เมืองกัลกัตตา (Kolkata)	ก.คมนาคม กรมศุลกากร	5-10 ปี

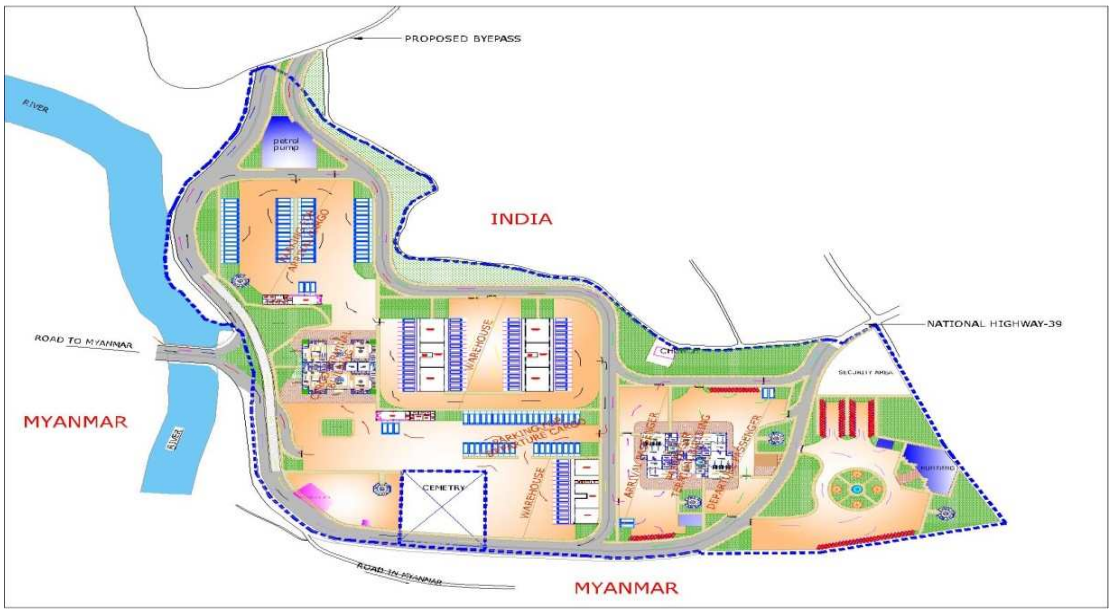
3.2.5 สนับสนุนการประตูการค้า (Gateway) และศูนย์คลังสินค้า (Warehousing Center)

พื้นที่เป้าหมาย	รายละเอียด	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ (ปี)
อินเดีย	(1) สร้างศูนย์คลังสินค้าอุตสาหกรรมไทยในอินเดีย คือ NER Hub (North East Region Hub) ที่เมืองกูวาฮาติ (Guwahati) และมีศูนย์กระจายสินค้าย่อย หรือ Sub-Hub ณ เมืองอิมฟาล (Imphal) ในรัฐมณีปุระ (Manipur) และเมืองดีมาปุร (Dimapur) ของรัฐนาการ์แลนด์ (Nagaland)	ก.พาณิชย์ หอการค้าไทย สภาอุตสาหกรรมฯ	3-5 ปี
พม่า	(2) สร้างศูนย์คลังสินค้าอุตสาหกรรมไทยในพม่า ที่เมืองมันฑะเลย์ โดยสินค้าส่วนหนึ่งขายภายในเมืองมัณฑะเลย์ ที่มีความเหมาะสม เนื่องจากเป็นเมืองศูนย์กลางธุรกิจการค้าตอนบนของพม่า มีภูมิประเทศที่สามารถกระจายสินค้าไปยังประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียงได้สะดวก ทั้งไทย จีน อินเดีย ลาว และบังคลาเทศ นอกจากนี้ยังมีการคมนาคมสะดวกทั้งทางบกและอากาศ นั่นคือมีสนามบินและถนนที่ตัดตรงจากย่างกุ้งสู่มัณฑะเลย์ ใช้เวลาเดินทางเพียง 8 ชั่วโมง (ภาพที่ 2)		

ภาพที่ 2 เส้นทางเชื่อมโยงระหว่างเมืองมัณฑะเลย์ พม่า กับประเทศเพื่อนบ้าน

พื้นที่เป้าหมาย	รายละเอียด	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ (ปี)
อินเดีย พม่า	(3) สำหรับสินค้าส่วนที่เหลือในศูนย์คลังสินค้าอุตสาหกรรมไทยในพม่า ที่เมืองมันฑะเลย์ จะไปขายยังรัฐ 8 สาวน้อยของอินเดีย (NER) ผ่านทางด่านทามู-มอเรย์ เนื่องจาก ณ ด่านมอเรย์ของอินเดียนั้นมีแผนที่จะสร้างศูนย์ศุลกากร (Integrated Check Post: ICP) ส่งผลให้ด่านทามู-มอเรย์จะกลายเป็นศูนย์กระจายสินค้าย่อย (Sub Trading Hub) อีกแห่งหนึ่งด้วย (ภาพที่ 3)	BOI ก.พาณิชย์ หอการค้าไทย	3-5 ปี
	(4) ปัจจุบันการค้า ณ ด่านทามู – มอเรย์ ยังคงเป็นแบบไม่เป็นทางการ กฎระเบียบต่างๆ ยังไม่ชัดเจน ดังนั้นไทย พม่า และอินเดีย ควรจัดตั้งคณะทำงานเพื่อผลักดันให้ด่านทามู – มอเร่ย์ แห่งนี้เป็นด่านสากล และเป็นศูนย์กลางทางการค้าและการลงทุนของภูมิภาค (Tamu – Moreh Regional Trade Centre)	ก.ต่างประเทศ ก.พาณิชย์ กรมศุลกากร	2-3 ปี

ภาพที่ 3 โครงการสร้างศูนย์ศุลกากร (Integrated Check Post: ICP) ณ ด่านมอเร่ย์ อินเดีย

3.2.6 คณะกรรมการร่วมภาคอุตสาหกรรม 4 ฝ่าย

พื้นที่เป้าหมาย	รายละเอียด	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ (ปี)
พม่า	ยุทธศาสตร์นี้เป็นการให้ความสำคัญกับประเทศจีน เนื่องจากจีนเข้ามามีอิทธิพลต่อการพัฒนาในภูมิภาคนี้อย่างมากทั้งการต่างประเทศและเศรษฐกิจอุตสาหกรรม จึงควรจัดตั้งคณะกรรมการร่วมภาคอุตสาหกรรม 4 ฝ่าย (Joint Industrial Committee of India – Myanma – Thailand – China: JIC) โดยคณะกรรมการมีหน้าที่ดูแลและกำหนดมาตรการส่งเสริมผู้ประกอบการในด้านการค้ารวมถึงการลงทุนด้วย	ก.ต่างประเทศ ก.อุตสาหกรรม BOI ก.พาณิชย์	2-3 ปี

3.2.7 ตั้ง “One Business Card” ระหว่าง ไทย – พม่า – อินเดีย

พื้นที่เป้าหมาย	รายละเอียด	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ (ปี)
ไทย – พม่า – อินเดีย	ออกบัตรนักลงทุน หรือ Business Card เพื่อให้นักลงทุนสามารถผ่านเข้าออกทั้ง 3 ประเทศ (ไทย – พม่า – อินเดีย) ได้สะดวก และได้สิทธิพิเศษในการเข้ามาติดต่อการค้า และการลงทุนกับหน่วยงานต่างๆ ของทั้ง 3 ประเทศได้ทันที	ก.ต่างประเทศ ก.อุตสาหกรรม BOI	2-3 ปี

3.2.8 สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศเพื่อนบ้าน (Vivid Imagination)

พื้นที่เป้าหมาย	รายละเอียด	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ (ปี)
ประเทศสมาชิกบิมสเทค	ปรับสถานะของไทยให้เป็นผู้ให้ โดยนำเอาตัวอย่างของจีนในการแสวงหาผลประโยชน์จากประเทศเพื่อนบ้าน โดยจีนเริ่มต้นด้วยการเข้าไปสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในทุกระดับ ทั้งระดับรัฐบาล และเอกชน และดำเนินการโดยการให้ความช่วยเหลือก่อน จากนั้นระยะต่อมาจึงเริ่มเจรจาด้านการลงทุน	ก.การต่างประเทศ ก.อุตสาหกรรม BOI	1-2 ปี

3.2.9 ทำการตลาดเชิงลึก (Market Segmentation)

พื้นที่เป้าหมาย	รายละเอียด	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ (ปี)
อินเดีย พม่า	ทำวิจัยตลาด (Market Survey) เพื่อทราบและเข้าใจรสนิยมของผู้บริโภคในท้องถิ่นต่างๆ ตลอดจนแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการบริโภคในอนาคต เพื่อให้การผลิตสินค้ามาจำหน่าย ถูกต้องตรงตามความต้องการของผู้บริโภคอย่างแท้จริง	ก.อุตสาหกรรม BOI ก.พาณิชย์	2-3 ปี